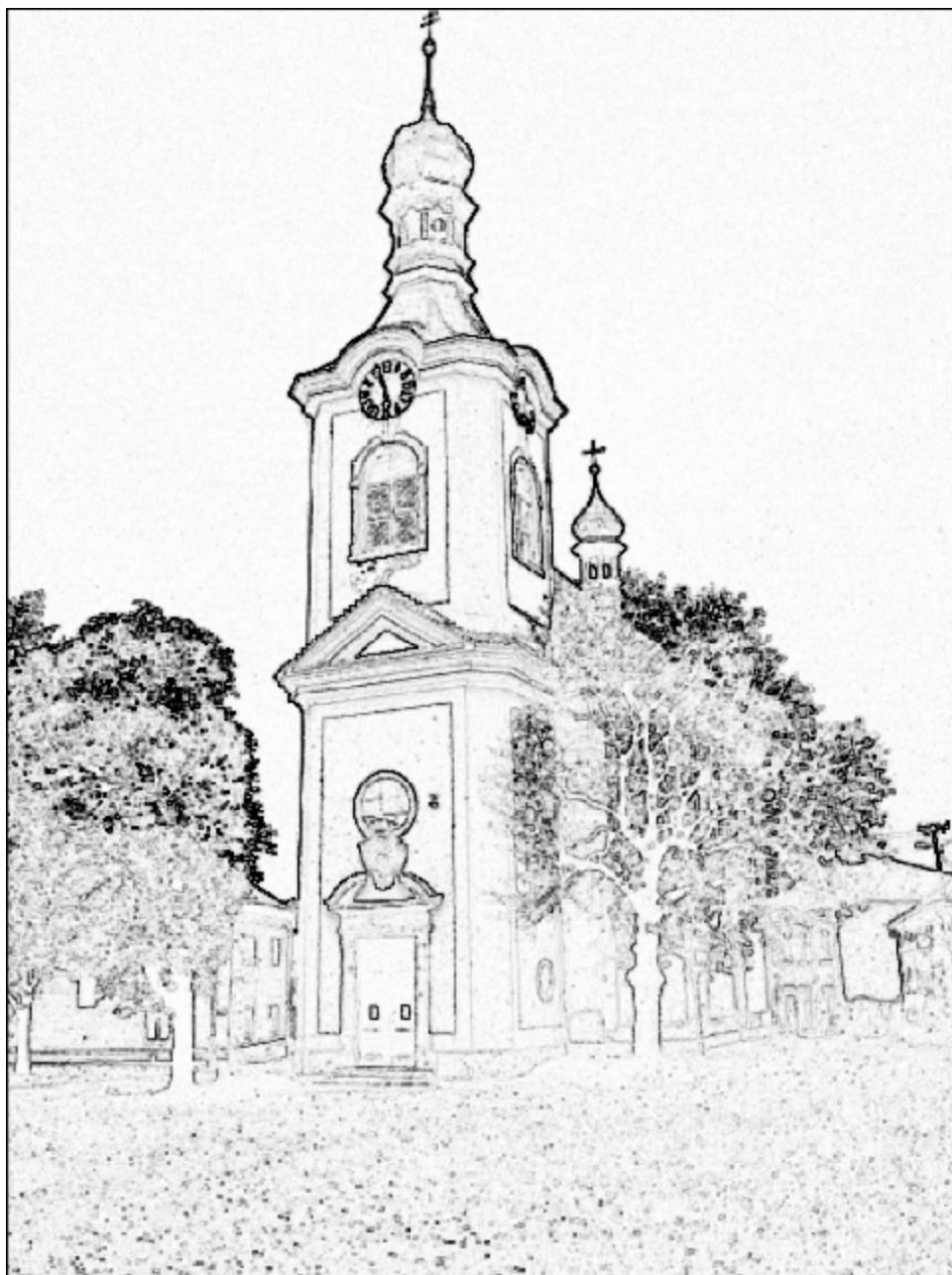

**AKTUALIZACE PROGRAMU REGENERACE
PAMÁTKOVÉ ZÓNY MALEŠOV
2016 - 2020**

MĚSTYS MALEŠOV, OKRES KUTNÁ HORA, STŘEDOČESKÝ KRAJ

AKTUALIZACE PROGRAMU REGENERACE PAMÁTKOVÉ ZÓNY MALEŠOV 2016 - 2020

Zpracovatel :

Pracovní skupina programu regenerace
Září 2015

František Bláha, starosta Městysse Malešov

Pracovní skupina programu regenerace Osoby zastoupené v pracovní skupině a jejich profese

Mgr. Bedřich Hoferek	předseda pracovní skupiny programu regenerace
František Bláha	starosta Městysse Malešov, <u>kontaktní osoba programu regenerace</u>
Roman Šaur	projektant v oboru pozemní stavby s autorizací ČKAIT
Miloslav Chlumský	projektant v oboru pozemní stavby s autorizací ČKAIT
Věra Janatová	referent odboru památkové péče, školství a kultury Městského úřadu v Kutné Hoře
Jaroslav Rezler	umělecký kovář a restaurátor s licencií MKČR, okresní konzervátor
Helena Lhotáková	člen kulturní komise rady městysse Malešov

Pracovní skupina se bude nadále scházet cca 4x do roka na řádné jednání nebo častěji při řešení konkrétních problémů spojených s realizací programu regenerace MPZ.

OBSAH:

- 1) Úvod, místopis, polohopis a historie obce Malešov
- 2) Památková hodnota území, kulturní památky v obci
- 3) Kulturní památky obnovené v rámci Programu regenerace MPR a MPZ MK ČR v letech 2011 – 2015
- 4) Hlavní cíle programu regenerace památkové zóny Malešov
- 5) Obnovy kulturních památek v PZ Malešov zařazené do „Aktualizace programu regenerace PZ Malešov 2016 – 2020“
- 6) Předpoklady plnění programu regenerace MPR a MPZ
- 7) Schvalovací doložka „Aktualizace programu regenerace PZ Malešov 2016 – 2020“

1) Úvod, místopis, polohopis a historie obce Malešov

Městys Malešov se rozkládá v mírně zvlněné krajině po obou březích říčky Vrchlice 6 km jihozápadně od Kutné Hory. Městečko protíná hlavní silnice z Kutné Hory do Uhlířských Janovic s odbočkou na Roztěž a vedlejší silnice, která se na křižovatce Májovka napojuje na hlavní silnici z Kutné Hory do Zbraslavic a Tábora. Z této silnice se na konci Malešova lze odbočit k Maxovně a Chlístovicům. V obci je zastávka na železniční trati z Kutné Hory do Zruče nad Sázavou, autobusové spojení s Kutnou Horou, Uhlířskými Janovicemi a Zbraslavicemi, Městys Malešov pro přidružené obce Maxovnu, Týniště a Polánku, pošta, zdravotní středisko a základní devítiletá škola. V minulosti byl v obci pivovar a na nedaleké Rudě malé důlní dílo. Součástí zemědělské výroby byly kravíny JZD Ůmonín, od 30. let 20. století fungující výrobní a sklad hnojiv u nádraží a nedaleký mlýn a později výrobní krmiv Dubina. Oba naposled jmenované objekty byly přestavěny v období před druhou světovou válkou a zejména u mlýna Dubina je silně patrný vliv funkcionalistické architektury. Rozvoj obce v negativním smyslu ovlivnila stavba přehradní nádrže Vrchlice ve druhé polovině 60. let, kdy byl po zřízení ochranného pásma nádrže přerušen přirozený rozvoj obce. Z toho plynula i ztráta významu přirozeného středu obce po přerušení silnice do Nové Lhoty přehradní nádrží. Tento faktor byl naopak přínosem pro dochování uvedené části obce v autentickém, znehodnocujícími přestavbami nedotčeném stavu.

Jméno obce se odvozuje od vlastníka kutnohorských dolů Maleše, který nechal v místě dnešní obce postavit malou osadu s výrobou dřevěného uhlí pro potřebu dobývání stříbra z vytěžené rudy. První písemná zmínka o Malešově je z roku 1303.

Malešov se v dějinách významně objevuje zejména v souvislosti s Husitskými válkami, kdy malešovská tvrz byla dobyta husity v roce 1421, v roce 1424 u rybníku Prosík byla svedena bitva Husitů s Pražany a v roce 1437 byl dobit nedaleký hrad Jana Roháče z Dubé Sion.

Ves, doložená od r. 1303 byla podle J.V. Šimáka městečkem už v roce 1360, podle jiných až v 15. století. Kdy získala obec znak, není známo, původní znak obsahoval zřejmě pouze fortifikační prvky a hmoždír v bráně, křídlo mezi věžemi je podle Widimského polepšení, kterého se obci dostalo se souhlasem císaře hrabětem z Halleweilu r. 1704.

Trhové právo bylo obci uděleno roku 1702, v obci byl zřízen pivovar, který byl zrušen na konci 30. let 20. století.

Pro obec jsou charakteristické významné památkové solitery, z nichž nejvýznamnějšími jsou kostel sv. Václava, náměstí Jana Žižky s býv. hostincem, školou, sousoším sv. Floriána na podstavci v ohradní zdi a barokním domem čp. 52 s volutovým štítem, areál původně hospodářského dvora čp.1 s tvrzí a správní budovou a část dochované fortifikace městečka s pilíři městské brány.

Mimo kulturní památky v území památkové zóny je v obci několik dalších nemovitostí zapsaných v ústředním seznamu nemovitých kulturních památek České republiky. Je to socha sv. P. Barbory při výjezdu z obce k Poličanům z počátku 18. století, barokní dům s mansardovou střechou čp.100 na " Malé Straně" poblíž mostu přes Vrchlici a židovský hřbitov u výjezdu z obce k Roztěži. V obci Polánka je prohlášena venkovská chalupa čp. 1 s branou a vjezdem.

Památkové hodnoty jsou u dochovaných staveb víceméně totožné s mírou tvůrčí invence projektantů a stavitelů, navíc obsahují i hodnoty dochovaných architektonických a provozních celků. U domů v obci, které doposud prohlášenými památkami nejsou, jsou tyto hodnoty patrné zejména u některých domů na náměstí - patrové domy orientované štíty do náměstí, dům u kostela s valbovou střechou nad budovou obecního úřadu, tzv. Pompova vila s přístupovou cestou lemovanou břízami (dnes školní jídelna), bývalý objekt pivovaru v dolní části náměstí, vila s mansardovou břidlicovou střechou vedle restaurace u parku, klasicistní

domek u silnice k Poličanům naproti příjezdové komunikaci k panelovým bytovým domům, dochovaná hospodářská usedlost se stodolou na Malé Straně u cesty k lesu Chobot, rybníku Hamerák a Nádržce. Zajímavý architektonický celek tvoří zástavba rodinnými domky z meziválečného období podél silnice k nádraží, kde se nacházejí vedle domků stavěných podle podobných plánů i architektonicky hodnotné funkcionalistické vily a několik domů postavených před I. světovou válkou.

2) Památková hodnota území, kulturní památky v obci

Žižkovo náměstí

Malešovské hlavní náměstí je významné svým dochovaným středověkým půdorysem, který byl jedním z důvodů pro prohlášení části obce za památkovou zónu. Pro náměstí je charakteristická nedotčenost původní zástavby znehodnocujícími zásahy. Předmětná část obce je navíc umístěna na probíhající skalní ostrohu, který ji oproti zbytku obce zvýrazňuje a vytváří pohledově významnou hladinu dominantní zástavby, takže soliterní památky v prostoru náměstí, jsou dominantní pro výraz celé obce.

Na náměstí se v jeho čele nachází kostel sv. Václava, vpravo od něj je do náměstí svým štítem orientován dům čp. 52 s volutovým štítem ve stylu tzv. lidového baroka. V ohradní zdi u základní školy na pískovcovém podstavci se tyčí barokní sousoší sv. Floriána, sv. Antonína a sv. Jana Nepomuckého. V dolní části náměstí je patrný boční štít klasicistní budovy čp. 1 tzv. zámeček, který je umístěn naproti hospodářskému dvoru a budově bývalého pivovaru.

V prostoru náměstí se nachází několik domů, u kterých by pro jejich nespornou památkovou hodnotu mělo být v budoucnu požádáno o jejich zapsání za kulturní památky.

Městys Malešov má zpracovávánu studii na celkovou obnovu náměstí včetně nových zpevněných ploch, veřejného osvětlení a parkových úprav.

V území památkové zóny Malešov se nacházejí tyto významné a pro vývoj obce určující památkové solitery:

Kostel sv. Václava

Rejstříkové číslo památky : 21718/2-1088

Kostel sv. Václava byl postaven v čele Malešovského náměstí v letech 1731-33 v místě dřevěné kaple, která shořela roku 1729. Stavba je tvořena věží orientovanou do náměstí a sedlovou střechou nad kněžištěm, v jejímž závěru je malá vížka. V rámci programu regenerace se v minulém období podařilo provést opravu střechy a pláště věže a fasády lodi kostela včetně nátěru. Pro dokončení celkové obnovy vnějšího pláště památky zbývá provést opravu střechy kostela.

V interiéru je významný hlavní oltářní obraz sv. Václava, jehož autorem je zřejmě Petr Brandl. Nejstarší zvon byl vyroben v Kouřimi r. 1737.

V současné době je zpracována studie na obnovu okolí kostela včetně parkových úprav, opravy ohradních zdí. Součástí je zpřístupnění vstupní části kostela Sv. Václava veřejnosti s možností průhledu do lodi kostela a na hlavní oltář.

Tvrz

Rejstříkové číslo památky : 36533/2-1089

Stavební historie

Malešov již téměř jistě stál těsně před rokem 1359, kdy je zmiňován jako hrad. Nejstarší zmínka o něm pochází z roku 1303. Později se však vždy uvádí jako tvrz. Na základě uvedených údajů lze předpokládat, že malešovská tvrz byla vybudována v průběhu první poloviny 14. století, i když některé její úpravy zřejmě pocházejí asi z druhé poloviny 14. století z období, kdy tvrz vlastnil rod Ruthardovců. Celý areál tvrze vypadal asi následovně. Na severní straně byl od okolí oddělen do skály vytesaným příkopem. Jádrem tvrze byla mohutná čtyřpatrová věž obdélníkového půdorysu. Věž byla asi původně zakončena dřevěným podbitím a valbovou nebo stanovou střechou. Podlaží byla vzájemně oddělena jen dřevěnými stropy. Původní vstup do věže býval asi z východní strany portálem v prvním patře po dřevěné pavlači. Důležitou součástí obrany tvrze byly parkány zřízené na skalnatých bocích ostrohu v různých výškách nad sebou. Parkány byly zesíleny dvěma nevelkými okrouhlými věžemi a byly vzájemně propojeny dřevěnými schody. Kromě věže byla v areálu tvrze patrně už jen dřevěná stavení. Z původní tvrze se dodnes zachovala jen část parkánu, zbytek jedné okrouhlé věže poblíž severozápadního nároží tvrze a obvodové zdivo velké věže.

Pozdněgotické a renesanční přestavby

K prvním velkým změnám ve stavební podobě tvrze došlo na konci 15. a v průběhu 16. století. Byly nově upraveny interiéry v gotické věži. Jednotlivá patra byla oddělena klenbami, na jižní straně byla prolomena nová renesanční okna s renesančním ostěním a budova dostala novou renesanční fasádu. Na renesanční úpravy věže upomínají některé prvky v jejím interiéru, renesanční okenní ostění a část fasády, zvláště nárožní bosáž. Protože ani po úpravách nebyly prostory ve věži nijak rozsáhlé, byla severně od věže přímo nad příkopem postavena nová obytná budova. Tato budova byla jednopatrová, obdélníkového půdorysu, v přízemí byly zděné komory a konírna, obytné prostory byly v prvním patře. Mezi nimi vynikala především velká síň. Jednotlivé místnosti prvního patra byly propojeny dřevěnou pavlačí. V přízemí budovy byl též průjezd do nádvoří mezi věží a obytnou budovou. Před příkopem stál v roce 1562 dvůr.

17. - 18. století

Vlivem nedostatečného zájmu jeho pozdějších majitelů se o Malešově v druhém desetiletí 17. století píše jako o objektu z velké části zpuštěm. K obratu v situaci došlo až po roce 1666, kdy panství získali Šporkové, kteří se rozhodli oproti dřívějším majitelům na Malešově bydlet. Jako sídlo si však nezvolili zpuštělou malešovskou tvrz, nýbrž vybudovali nový zámek v Roztěži. Malešovská tvrz byla upravena a přestavěna na hospodářské a správní centrum panství. Přestavba tvrze probíhala za Jana Šporka a jeho syna Františka Antonína Šporka, který panství převzal v roce 1684. Úpravy byly zahájeny zrušením jihovýchodní části příkopu, který byl překlenut a upraven jako sklepy, jichž začal využívat malešovský pivovar. Nad překlenutým příkopem byla s využitím části hradby postavena přízemní obdélníková budova, v níž byla umístěna správa panství a úřednické byty. Bývalá obytná budova ze 16. století byla nyní upravena jako byt důchodního písaře. Dřevěný most vedoucí přes zchátralou část příkopu byl nahrazen kamenným. Těmito zásahy v místech bývalého příkopu ztratil Malešov svůj původní pevnostní charakter. Věž byla v té době upravena na sýpku. Při úpravách věže byly zčásti porušeny původní klenby. Ze šporkovských úprav věže pochází dnešní střecha, která vrcholí barokní lucernou s cibulovou střechou, větší část fasád a přístavek na severní straně věže, který byl však později nahrazen dvoupatrovou zděnou budovou. Nejdříve však po roce 1848, ze kdy pochází vyobrazení tvrze od F. A. Hebera, na

němž tato budova ještě nestojí. Roku 1738 se Malešov popisuje takto : „Panský dům úřední, kterýž jest z kamene vystavěn, v němž hned nad malými schody jest předsín a po levé straně pokoj, komora a kuchyně, po pravé však tři pokoje a dvě komory, pak kuchyně a pod tímto úředním domem dva sklepy, lednice a jedno klenutí se nacházejí. Vpravo od tohoto domu jest byt důchodního písaře, též z kamene vystavěný, v němžto se dva pokoje, dvě komory, kuchyně a sklep nacházejí. Více nahoru za tímto úředním domem, kdež zámek před časy stával, jest hrubá věž z kamene vystavěná, které se nyní k sypání obilí užívá a nacházejí se v ní čtyři sýpky. Stavení tato kryta šindelem, věž však taškami.“ Někdy na konci 18. nebo na začátku 19. století byl v nejsevernější části dvora postaven malý zámek, který však nebyl určen pro pobyt majitele panství, ale sloužil jen jako kanceláře a úřednické byty.

19. a 20. století

V letech 1824 – 1827 došlo k poslednímu většímu stavebnímu zásahu do podoby celého areálu tvrze, ke kterému patřil i dvůr, který se nacházel, společně s nedávno postaveným zámekem, severně od staré věže za bývalým příkopem. Byly empírově sjednoceny budovy dvora. Touto přestavbou vznikly na východní a západní straně dvora dvě dlouhé přízemní budovy, přičemž západní budova byla spojena s přízemním stavením vzniklým nad překlenujícím příkopem. Ve stavení nad překlenujícím příkopem byl nově zřízen průjezd, který spojoval prostranství dvora s nádvořím tvrze. Správa panství byla tehdy přemístěna do Roztěže a tak v přestavěných budovách byla jen správa dvora a byty čeledě. Jen obytná budova z 16. století sloužila jako byt panského lékaře.

Od poloviny 19. století malešovská tvrz již jen postupně chátrala. V roce 1850 se zřítíla okrouhlá věž v jihovýchodním rohu parkánu. V těchto místech byl parkán nově dozdělán. Po roce 1850 byla opuštěna a ponechána svému osudu obytná budova ze 16. století, takže v roce 1880 z ní stály již jen obvodové zdi. Na konci 19. století byly tyto zbytky odstraněny, zrušen kamenný most přes příkop a dosud zachovaná západní část příkopu byla zavezena, takže příkop zcela zanikl. Současně byla zmodernizována jižní budova dvora a přitom zrušen průjezd do nádvoří. Těmito úpravami areál tvrze zcela splynul s areálem dvora. Z tvrze zůstala zachovaná jen věž, která byla udržována, protože i nadále sloužila jako sýpka. V průběhu 20. století byly prováděny jen drobné úpravy budov dvora a byl upravován terén v místech bývalého nádvoří, aby byl umožněn příjezd moderních dopravních prostředků k sýpce.

Areál tvrze sloužil jako sýpka až do roku 1980. V roce 1985 převzal objekt MNV Malešov. Jeho plány na kulturní využití tvrze pro obec však ztroskotaly a tvrz si na svou rekonstrukci musela počkat až do roku 2002, kdy tvrz koupil nový majitel.

21. století

V roce 2002 byla zpracována projektová dokumentace na obnovu tvrze a vydáno stavební povolení. Od roku 2003 až do současnosti probíhají práce na obnově tvrze, spočívající především v kompletní opravě střechy včetně barokní cibule, opravy vnitřních omítek, podlah, opravy a případné výměny poškozených dřevěných částí stropů, osazení nových oken, výroba a osazení replik historických dveří, stavba srubu na nádvoří, stavba věžice se šindelovou střechou včetně osazení vstupního portálu a s tím spojená oprava hradeb nad parkánem, oprava kleneb ve sklepení, výstavba repliky hrnčířské pece na parkánu a stavba nové kovárny a ostatní související práce. Náročné opravy tvrze probíhají za finanční podpory MK ČR a KÚ Středočeského kraje.

V současné době je tvrz využívána na soukromé, ale i veřejné kulturní, společenské a historické akce. V letošním roce (2015) proběhlo již XIII. Dobývání Malešova, jsou zde pořádány divadelní představení, svatby, komentované prohlídky, v čase předvánočním je zde tradičně pořádán „Advent na tvrzi.“

Areál zámku č.p. 1

Rejstříkové číslo památky : 18637/2-1090

Areál zámku je tvořen bývalým hospodářským dvorem, kde některé původní stavby byly přestavěny pro bydlení, některé si zachovaly svůj původní vzhled a slouží jiným účelům - tělocvična základní školy umístěná v podélné budově s valbovou střechou (původně konírnou). Hlavní budovou areálu je tzv. zámek z r. 1822, původně správní budova velkostatku s kanceláři, je dnes v majetku obce a slouží pro její potřeby. Stavba je umístěna na zvýšeném prostranství oproti úrovni okolního terénu. Jedná se o mohutnou částečně podsklepenou stavbu obdélného půdorysu se dvěma nadzemními podlažními, která je kryta valbovou střechou. Směrem do dvora je nevysoké jednoramenné schodiště v opěrné zdi. Celá stavba je oplocena dřevěným plaňkovým plotem s plaňkami osazenými na trámech, které jsou uloženy ve zděných pilířích kruhového půdorysu. V programu regenerace se v minulých letech podařilo opravit střechu a vnější plášť památky a také provést opravu obvodových opěrných zdí a dřevěného oplocení s vraty a brankou.

Součástí areálu jsou dvě protilehlé původně hospodářské budovy kryté valbovou střechou zaklenuté uvnitř Českými plackami. V jedné ze staveb je hasičská zbrojnice, druhá je využívána pro potřeby základní školy v Malešově nejen jako tělocvična, ale jsou zde i pořádány různé kulturní akce. V rámci programu regenerace se podařilo u objektu s požární zbrojnicí provést opravu střechy a venkovních omítek. U stavby s tělocvičnou byla provedena obnova střešního pláště a vnějších omítek včetně výměny oken a obnova vnitřních omítek, podlah, sociálního zázemí.

Součástí areálu kulturní památky zámku je rovněž krytá studna (altán). Stavba je umístěna mezi vzrostlými stromy ve dvoře, je to přízemní stavba kruhového půdorysu krytá kopulovou střechou krytou původně štípaným dřevěným šindelem, který je dnes provizorně překryt bitumenovým šindelem.

Budova zámku čp. 1

Hasičská zbrojnice (součást areálu zámku čp. 1)

Budova tělocvičny ZŠ Malešov (součást areálu zámku čp. 1)

Sousoší sv. Floriána, sv. Antonína a sv. Jana Nepomuckého
Rejstříkové číslo památky : 29852/2-1093

Sousoší se třemi sochami světců na společném podstavci je umístěno ve střední části náměstí a včleněno do ohradní zdi u základní školy. Sousoší pochází z období kolem roku 1760, je provedeno z kutnohorského mušlového vápence - pískovce. Dílo je tvořeno mohutným profilovaným nosným pilířem s bočními konzolovými výstupky, na kterém je znak pánů z Oštejna, sochy světců jsou v mírně nadživotní velikosti.

Vstupní brána do obce

Rejstříkové číslo památky : 30798/2-1091

Zbytky opevnění obce jsou patrné od tvrze směrem k dochovaným pilířům vstupní brány do obce, která se nachází na konci obce směrem k Nové Lhotě na místní komunikaci, procházející náměstím. Brána je tvořena dvěma hranolovitými pilíři z masivního kamenného zdiva. Brána v této podobě pochází z počátku 19. století. Zbytky hradeb jsou patrné po obou stranách brány, kde je stále patrný výškový rozdíl terénu před a za hradbami.

Současný stav je nevyhovující, stavba vyžaduje odbornou obnovu, je zahrnuta do anketního dotazníku pro rok 2016.

Vstupní brána do obce – pohled z obce ven

Dům čp. 52 Žižkovo náměstí

Rejstříkové číslo památky : 34133/2-2823

Dům čp. 52 naproti kostelu sv. Václava z konce 18. století je přízemní barokní stavba obdélného půdorysu orientovaná štítem kolmo k náměstí. Sedlová střecha je v průčelí převýšena velkým volutovým štítem s dvěma pilastry, vybíhající svými sloupovými hlavicemi nad štít. Vrcholový, bohatě profilovaný štítek je, jako hlavice pilastrů, ozdoben pískovcovými koulemi. Ve středu štítku jsou dvě půlkruhem zaklenutá okénka v obdélných vpadlinách. Čelní fasáda byla obnovena v roce 1991.

Dům čp. 52 Žižkovo náměstí

NEMOVITÉ PAMÁTKY V OBCI MIMO ÚZEMÍ PAMÁTKOVÉ ZÓNY

Socha sv. Panny Barbory

Rejstříkové číslo památky : 27783/2-2824

Vlastník : Městys Malešov

Pískovcová socha sv. Panny Barbory na kamenném podstavci se nachází na okraji Malešova při hlavní silnici do Kutné Hory. Plastika sv. Panny Barbory v pravé ruce drží kalich, v levé drží v horní části věž, která kompozičně stojí na oblacích. Plastika je postavena na podstavci v horní části s římsou, střední část má na všech čtyřech stranách vyznačenou výplň. Celý podstavec je sesazen ze čtyř částí.

Autor plastiky je neznámý, ale pochází z tvorby barokního období kutnohorské sochařské hutě 17. století. Plastika byla provedena z kutnohorského pískovce, vápence s větším množstvím mušlí.

Rozměry památky: výška podstavce 210 cm, šíře 90 cm, výška plastiky 200 cm, šíře cca 80 cm. Celková výška památky 410 cm.

Plastika byla naposledy restaurována v roce 1998 a práce provedl ak. sochař Miloslav Smrkovský a restaurátorka Marta Nadějová.

Socha sv. Panny Barbory (detail)

Dům čp. 100 za mostem (tzv. Malá strana)

Rejstříkové číslo památky : 35377/2-3514

Vlastník : fyzická osoba

Dům čp. 100 stojí v ulicové zástavbě jižní části městyse. Jedná se o barokní patrovou stavbu s mansardovou střechou a o jeden z posledních zachovaných historických domů v této části.

Dříve neobydlený dům prošel celkovou rekonstrukcí a v současné době je celoročně užíván.

Dům čp. 100 (pohled z ulice)

Židovský hřbitov

Rejstříkové číslo památky : 36084/2-1094

Židovský hřbitov se nachází na okraji obce směrem na Roztěž přes údolí Vrchlice naproti tvrzi. Je obehnan vysokou zdí z rovnaného kamene, součástí areálu je bývalý dům hrobníka, který byl přestavěn na rekreační objekt a je trvale užíván

Židovský hřbitov v Malešově je největší a nejlépe udržovaný židovský hřbitov na okrese Kutná Hora. Bezpochyby je to tím, že je trvale obydlen bývalý dům hrobníka. V roce 2000 byla dokončena oprava hřbitovní zdi, která trvala téměř čtyři roky.

Založení hřbitova se datuje do roku 1735 pro spádovou oblast Malešov, Kutná Hora, Miskovice a okolí, Pohřební plocha je rozdělena do tří částí. Nejstarší část zabírá půlku původního pohřebiště a náhrobky zde tvoří typické monolity. Takzvaná „nová část“ – předválečná, je rozdělena lipovou alejí, která prošla také obměnou. V roce 2001 byly z bezpečnostních důvodů vykáceny staré a nemocné lípy. Vzápětí však byly na původní místo vysázeny lípy nové. Tuto část hřbitova pozná i oko neznalé, protože náhrobky sice zůstávají stále pro Židy typicky málo zdobené a samozřejmě bez křížů, ale začal se na náhrobky používat leštěný kámen a mramor.

V meziválečném období se ještě pohřební plocha rozšířila, ale k využití již nedošlo. Po druhé světové válce židovská komunita v Malešově zanikla. Jen na některých náhrobcích přibyla jména těch, kteří se nevrátili z koncentračních táborů.

Malešovský hřbitov má i dětskou část. Tento kout čítá asi dvacet náhrobků. Celkový počet náhrobků podle pohřebního plánu je zhruba kolem tří set.

Pro obyvatele Kutné Hory je zde pohřben známý rodák a obchodník Eduard Ohrenstein, jehož jméno je dnes spojeno především s Ortenovou Kutnou Horou. Narodil se v roce 1881, pochován byl v Malešově 30. listopadu 1936.

Venkovská usedlost čp. 88

Rejstříkové číslo památky : 28374/2-1092

Vlastník : fyzická osoba

Nízký obdélný zděný domek, který má na jihozápadním nároží malý přístavek, bokem otočený na jih k cestě a štítem na východ k sousední parcele. Střecha je nápadně vysoká, ukončená na západě strmou valbou a na východní straně dřevěným štítem. Krytina eternit, omítky hladké.

Venkovská usedlost čp. 88

3) Kulturní památky obnovené v rámci Programu regenerace MPR a MPZ MK ČR v letech 2011 – 2015

Areál zámku čp. 1 – budova II (tělocvična)

Rejstříkové číslo památky : 18637/2-1090/4

Vlastník : Městys Malešov

V roce 2011 byla v rámci Programu regenerace MPR a MPZ MK ČR provedena obnova fasád budovy tělocvičny – oprava omítek, fasádní nátěr, výměna oken a dveří, provedení svislé izolace proti vodě a další související práce.

Celkové náklady 949 000,- Kč

Z toho :

příspěvek MK ČR 470 000,-Kč

podíl vlastníka 479 000,- Kč

Kostel sv. Václava – varhany z mobiliáře kostela

Rejstříkové číslo památky : 21718/2-1088

Vlastník : Římskokatolická farnost Bykán čp. 8, 285 47 Křesetice

Od roku 2012 do roku 2015 probíhalo restaurování varhanního stroje a varhanní skříň v kostele sv. Václava.

Dvoumanuálový mechanický zásuvkový nástroj pochází z 1. pol. 18 století, pravděpodobně z dílny Horáků. Původně byl postaven v kostele sv. Bartoloměje v Kutné Hoře, odtud byl do Malešova přestěhován.

Nástroj je vestavěn do bohatě zdobené a výtvarně velmi cenné varhanní skříň. Skříň je situována na podélnou osu chrámu a stojí volně ve středu kůru. Skvostná architektura nese všechny znaky období vrcholného baroka i osobitý rukopis poučeného a ceněného mistra. Na postamentu do prostoru dynamicky rozšířeném oblými uchy je situována hrací skříň. K dominantní střední věži jsou symetricky přisazeny dvě nižší skříň, obě nároží jsou osazena věžemi střední výšky. Píšťalový fond je rozdělen do pěti trvé, horizontálně je architektura protáta několika bohatě plasticky skládanými pasy říms. Na korunních římsách je skříň vyzdobena čtyřmi hrajícími a zpívajícími andílky, dva andělci nesoucí bohatý květinový feston jsou osazeni na bocích nárožních skříní. Hlavičky dušiček zdobí ucha postamentu. Jednotlivá píšťalová pole jsou v horní části ukončena precizní dekorativní dřevořezbou. Sochařská výzdoba je skvěle zvládnutá ve svěžích lehkých gestech s neopakovanými výrazy tváří a rozevlátými vlasy, stejně jako ornamentální dekor vedený pevnou a jistou rukou.

Celkové náklady 2 475 495,- Kč

Z toho :

příspěvek MK ČR 2 419 000,- Kč

podíl obce 20 000,- Kč

podíl vlastníka 36 495,- Kč

4) Hlavní cíle „Aktualizace Programu regenerace PZ Malešov 2016 – 2020“

Obec Malešov, vědoma si výjimečnosti prostředí svého historického centra ve snaze dále zachovávat památkové hodnoty a zajišťovat náležitou péči, obnovu a údržbu kulturních památek v tomto specificky vymezeném prostoru připravila prostřednictvím pracovní skupiny regenerace tento projekt aktualizace programu regenerace. Jeho základními cíli je obnova kulturních památek v PZ ve špatném stavebně technickém stavu, zejména tam, kde hrozí zřícení, nebo nevratné škody na památkových hodnotách.

V následujícím období fungování Programu regenerace MPR a MPZ ČR bychom rádi dokončili obnovu všech kulturních památek v území PZ, které jsou v majetku obce, spolupodíleli se na obnově kostela Sv. Václava, který je v majetku římskokatolické církve a začali se podílet na obnově kulturních památek v majetku fyzických osob. V řešeném období máme v plánu provést přemístění dvou barokních pískovcových soch světců, které byly původně umístěny na mostě přes Vrchlici do jeho obnovy v roce 1949 a dnes se nacházejí v zahradě farního kostela v Bykání. Návrat soch a jejich umístění na pohledově exponovaných místech v území památkové zóny byl předjednáán se zástupcem římskokatolické církve. Po přemístění soch bychom rádi provedli jejich restaurátorskou obnovu.

Konkrétně v následujícím období činnosti Programu regenerace PZ v letech 2016 – 2020 bychom rádi dokončili opravu střechy lodi kostela Sv. Václava a restaurátorskou obnovu hlavního oltáře. Dále nebyla doposud opravena obecní brána a přilehlé torzo hradeb a obnova kruhového altánu naproti budově zámku č.p. 1. Rádi bychom se spolupodíleli na rozpracované obnově tvrze a pomohli vlastníkům domů – kulturních památek v památkové zóně s jejich obnovou.

5) Obnovy kulturních památek v PZ Malešov zařazené do „Aktualizace programu regenerace PZ Malešov 2016 – 2020“

AREÁL ZÁMKU ČP. 1

Rejstříkové číslo památky : 18637/2-1090

Vlastník : Městys Malešov

Obnova kruhového altánu

Součástí areálu kulturní památky zámku je rovněž krytá studna (altán). Stavba je umístěna mezi vzrostlými stromy ve dvoře, je to přízemní stavba kruhového půdorysu krytá kopulovou střechou krytou původně štípaným dřevěným šindelem, který je dnes provizorně překryt bitumenovým šindelem.

V rámci obnovy bude jako střešní krytina použit opět dřevěný šindel.
Předpokládané náklady na obnovu jsou **ve výši 380 000,- Kč.**

Obnova ohradní zdi čp. 1 (pilíře)

Rejstříkové číslo památky : 18637/2-1090

Vlastník : Městys Malešov

Předpokládané náklady na obnovu jsou ve výši **250 000,- Kč.**

Pilíře oplocení areálu zámku čp. 1

Pilíře oplocení areálu zámku čp. 1

VSTUPNÍ BRÁNA DO OBCE (součást městského opevnění)

Rejstříkové číslo památky : 30798/2-1091

Vlastník : Městys Malešov

Zbytky opevnění obce jsou patrné od tvrze směrem k dochovaným pilířům vstupní brány do obce, která se nachází na konci obce směrem k Nové Lhotě na místní komunikaci, procházející náměstím. Brána je tvořena dvěma hranolovitými pilíři z masivního kamenného zdiva. Brána v této podobě pochází z počátku 19. století. Zbytky hradeb jsou patrné po obou stranách brány, kde je stále patrný výškový rozdíl terénu před a za hradbami.

Současný stav je nevyhovující, stavba vyžaduje odbornou obnovu.

Předpokládané náklady na obnovu jsou **ve výši 350 000,- Kč.**

Vstupní brána do obce (celkový pohled)

Vstupní brána do obce (detail – pravý pilíř)

Vstupní brána do obce (detail – levý pilíř)

SOCHA SV. JANA NEPOMUCKÉHO – restaurování

Rejstříkové číslo památky : 28579/2-1040/2

Vlastník : Městys Malešov

Socha sv. Jana Nepomuckého a socha sv. Prokopa byly součástí kamenného zábradlí mostu v obci Malešov. V roce 1948 při rekonstrukci mostu byly sochy z mostu odstraněny. Po té byly přemístěny do areálu kostela Nanebevzetí Panny Marie na Bykání, kde jsou umístěny do současnosti.

Na podzim roku 2015 budou obě sochy přemístěny zpět do obce Malešov, vzhledem k tomu, že jejich stav vyžaduje odborný restaurátorský zásah, budou zařazeny do anketního dotazníku Programu regenerace na rok 2016.

SOCHA SV. PROKOPA – restaurování
Rejstříkové číslo památky : 28579/2-1040/3
Vlastník : Městys Malešov

Předpokládané náklady na restaurování obou soch jsou ve výši **cca 500 000,- Kč.**

**SOUSOŠÍ SV. FLORIÁNA, SV. ANTONÍNA A SV. JANA NEPOMUCKÉHO -
restaurování**

Rejstříkové číslo památky : 29852/2-1093

Vlastník : Městys Malešov

Předpokládané náklady na restaurování sousoší jsou cca ve výši 300 000,- Kč

ČP. 52 ŽIŽKOVO NÁMĚSTÍ – obnova střechy domu

Rejstříkové číslo památky : 34133/2-2823

Vlastník : fyzická osoba

Dům čp. 52 naproti kostelu sv. Václava je přízemní barokní stavba obdélného půdorysu orientovaná štítem kolmo k náměstí. Štít hlavního průčelí je zdoben volutami ve slohu tzv. lidového baroka. Čelní fasáda byla obnovena v roce 1991.

Předpokládané náklady na obnovu střechy jsou **ve výši 400 000,- Kč.**

Čp. 52 Žižkovo náměstí – stav střechy

TVRZ – obnova venkovních omítek

Rejstříkové číslo památky : 36533/2-1089

Vlastník : fyzická osoba

Předpokládané náklady na obnovu omítek jsou ve výši **cca 1 850 000,- Kč.**

KOSTEL SV. VÁCLAVA

Rejstříkové číslo památky : 21718/2-1088

Vlastník : Římskokatolická farnost Bykán, č.p. 8, 285 47 Křesetice

Obnova střechy lodi kostela

Oprava krovu bude lokálního charakteru, tj. v místech poškození a bude zachován charakter konstrukce. Jako střešní krytina budou použity buď prejzy nebo keramické tašky bobrovky.

Předpokládané náklady na obnovu střechy jsou ve výši **cca 1 800 000,- Kč.**

Restaurování mobiliáře kostela - hlavní oltář sv. Václava

Popis památky

Vysoce kvalitní uměleckořemeslná práce z první poloviny 18. století je umístěna v konkávně pojednaném závaru chrámového presbyteria. Rozdílnými výtvarnými prostředky je oltářní celek členěn do dvou liturgických ohnisek. Jedním z nich je svatostánek a architektura na něj navazující, druhým obraz patrona chrámu s bohatou sochařskou a řezbářskou výzdobou. Architektonicky zajímavě členěný tabernákl spočívá na menze tumbovitého tvaru, která je vzhledem k úrovni presbyteria vyvýšena o čtyři stupně. V zádech je svatostánek rozšířen dynamicky pojednanými bočnicemi, v jejichž vrcholové partii je umístěna nika, která je završena baldachýnem. Nika je osazena sochou Immaculaty, okolo plastiky bohatý nimbus, v nohách několik mraků znázorňujících nebeskou klenbu.

Vedle sochařské výzdoby, kterou tvoří čtyři adorující andělé, je architektura svatostánku i menzy bohatě dekorována. Ve výzdobě se uplatňuje prvek stylizovaného akantového úponku, prolamovaná mušle, řasená páska, květy spojená mřížka, lizena, voluta, čabraka s třapci, kartuše. Součástí celku jsou též čtyři řezané svícny a dva jehlancovité relikviáře. Do prostoru sakristie situované za oltářem je možné vstoupit dvěma bočními brankami. V oblém nadpraží branek jsou na konzolách osazeny plastiky dvou světců s biskupskými atributy. K výzdobě branek je užito kartuší, tvarované pásy, akantu. „Dveře“ branek jsou tvořeny na plátně malovanými obrazy se svatou Ludmilou a svatým Václavem. Převažující povrchovou úpravou dolní části oltáře je zlacení a stříbření v lesku i matu v kombinaci s malovanou strukturou mramoru. Plastiky biskupů jsou pojednány v monochromní olejové běli se zvýrazněným lemem ve zlatě. Inkarnáty Immaculaty jsou polychromovány v tělovém tónu, drapérie pak ve zlatě. Stříška baldachýnu je překryta červeným sametem.

Řezbářská a sochařská výzdoba horní části oltáře obepíná masivní edikulový rám, jež je tvořen širokou lištou s výrazným profilem. Mohutné úpony stylizovaného akantu jsou mistrně stáčený a proplétány a nápaditě vynášejí plastiky andělů až pod chrámovou klenbu. Andělé dramatickými gesty vyzdvihují postavu patrona chrámu; někteří v rukou svírají atributy mučedníka vítězství nad smrtí – věnec slávy a ratolest vítězství.

Povrchová úprava oltářního nástavce je pojata v bílém monochromním pastózním olejovém nátěru a zvýrazněna zlacenými úseky (křídla a atributy andělů, řapíky akantových úponů) a koresponduje tak provedením s plastikami biskupů nad bočními brankami.

Rám obrazu spolu se čtyřmi řezbami, které jsou jeho součástí, je též pojednán ve zlacené úpravě.

Záda oltářní architektury jsou z větší části ponechána v surovém dřevu, drobnější úseky jsou překryty sekundární olejovou úpravou.

Současný stav památky

Povrchové úpravy, odpovídající svým řemeslným charakterem dvacátým až třicátým letům 20. století, by majitele památky zřejmě nenutili k urychlenému restaurátorskému zásahu. Velice akutní je však zásah vzhledem ke stavu dřevní hmoty oltáře. Dřevo je především v horní části dlouhodobě napadeno dřevokazným hmyzem, čerstvé výletové otvory a závěje požerků svědčí o jeho stálé přítomnosti.

Situace dřevní hmoty památky je alarmující!

Předpokládané náklady na restaurování oltáře jsou cca **ve výši 1 645 000,- Kč.**

Hlavní oltář sv. Václava

6) Předpoklady plnění programu regenerace MPR a MPZ

- 1) Finanční prostředky na obnovu památek v majetku Městyse Malešov
 - a) rozpočet Městyse Malešov
 - b) Program regenerace MPR a MPZ
 - c) Středočeský Fond kultury a obnovy památek
- 2) Spolupráce mezi Městysem Malešov, Národním památkovým ústavem Praha, Krajským úřadem středočeského kraje, Ministerstvem kultury ČR.
- 3) Pracovní skupina programu regenerace bude dohlížet na plnění Programu regenerace PZ Malešov
- 4) Finanční pomoc vlastníkům kulturních památek nacházející se v památkové zóně

7) Schvalovací doložka „Aktualizace Programu regenerace PZ Malešov 2016 – 2020“

- 1) Projednání a schválení „Aktualizace Programu regenerace PZ Malešov 2016 – 2020“ v radě městyse Malešov
- 2) Projednání a schválení zastupitelstvem městyse Malešov